

**ადამიანის უფლებები უპირველეს ყოვლისა -
Human Rights Watch-ის კინოფისტივალი**

အော်ဒေါ်လှ နှောကမ္မတ၏

ბურებრივია, ეს კინოფესტივალი ადამიანის უფლებების დაცვის მნიშვნელობისა და მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში ერთი ადამიანის თუ ადამიანთა ჯაუფების ბრძოლის ერთგვარი მსატრულ-დოკუმენტური მატიანეც გახდა. ნიუ იორქში ადამიანის უფლებების კინოფესტივალი ზაფხულის პირველ თვეს გაიმართა. მასზე წარადგინებს ის ფილმები, რომელიც უკვე ამავე ორგანიზაციის კინოფესტივალებზე ევროპაში ღონისძიებები, კანადაში ტორონტოში, აშშ-ში კი ჩიკაგოსა და ფილადელფიაში, სან დიეგოსა და დალასში, ვაშინგტონსა და სან ფრანცისკოში და ამერიკის სხვა დიდ და პატარა ქალაქებში აჩვენეს, თუმცა ნიუ იორქელები და ქალაქის სტუმრები ზოგიერთი ფილმის პრემირასაც დაესწრნენ. ჰიუმან რაიტს ვოთჩის "რიგით 24-ე ფესტივალის მზადებისას საპროგრამო კომიტეტმა 500 ფილმიდან ისინი აარჩია, რომელიც, მისი აზრით, კინოფორუმისთვის ღირებულია. შერჩეული ფილმებმა კი კიდევ ერთხელ გაიარეს ექსპერტიზა თავად უფლებადამცველი ორგანიზაციის წევრების მხრიდან იმისთვის, რომ ფილმში მოთხოვილი ამბების აუთენტურობა დოკუმენტურად დადასტურებულიყო, რაც კინოფორუმს არაზუსტი ფაქტების ტირაჟირებისაგან თუ ინტერპრეტირებისაგან მაქსიმალურად დაიცვდა.

ჩიკაგოში გამართულ ფესტივალზე დანიელი რეჟისორის ლიზა ბირკ პედერსენის „პუტინის კოცნა“ (2011) აჩვენეს. ფილმი ვ. პუტინის ეპოქის პროდუქტი 19 წლის მაშა დოროვას პოლიტიკური გზის „შესახებ მოგვითხოვს. მაშა რუსული ნაციონალისტური პარტიის ნაშის“ წევრია და ისიც იმ ადამიანთა რიცხვშია, ვისაც რუსეთის იმპერია მსოფლიოს სუპერსახელმწიფო უნდა გახდოს. თუმცადა მოგვანებით იგი ანტიპუტინისტ ურნალისტ ოლეგ კაშინს უმეგობრდება და მასთან დამის მეგობრებთან უფრო მეტ საერთოს პოლობს, ვიდრე მოძრაობა

ნაშისთან”. მერე კა ოლეგ კაშინს თავს დაესხმიან და რკინის არმატურას 56 ჯერ დაარტყამენ. ის გადარჩება. და მაშაც არჩევანის წინაშე დგება. იგი ტოვებს პუტინისტურ მოძრაობას. წიუ იორეში კი პუტინის თემას კიდევ ერთხელ დაუბუნდნენ. აქ შედგა ბრიტანელი მაიკ ლერნერისა და რუსი მაქსიმ პოზდოროვკინის ბრიტანულ - რუსული წარმოების კოპროდუქტის **Pussy Riot**: პანკ ლოკვა “პრემიერა. 2011 წელს საეჭვო არჩევნების შემდეგ პუტინი კრემლში დაბრუნდა. ერთი წლის თავზე რადიკალურმა ფემინისტურმა პანკ ჯგუფმა სახელწოდებით **Pussy Riot** მოსკოვში ქრისტე მხსნელის ეკლესიაში რამდენიმე წუთიანი აქცია მოაწყო, რომლის დროსაც პანკ ლოკვა

რეუსისორ ალ რეინერტფის ნამუშევარი არარეალური ოცნება: მაიკლ მორტონის ისტორია“ (2013), ჩემი აზრით, კინოფესტივალის უმიზიშვნელოვანები ფილმი გახლდათ, რომელიც მიუთითებს არა მხოლოდ აშშ-ის სასამართლო სისტემის ხარვეზებზე, არამედ ზოგადად მართლმასჯულების (მათ შორის, საქართველოში) პრობლემატიკაზე, ასევე სასამართლო განხილვების თუ განაჩენის გა-

მოტანის შემდეგ ადვოკატების პროფესიონალური მიზანისა და სამოქალაქო პასუხიმგებლობის მნიშვნელობაზე საქართველოს მთავრობის მიერ 1986 წლის 20 მაისის მიერთების შემდეგ კრისტინა მათევა ერთადერთი მცირებულოვანი შვილი თანამდებობით მხეცურად მოკლეს. პროცესურატურამ ეჭვი მაიკლზე მიიღო ტანა, ხოლო სასამართლომ მას გამამტყუნებელი განჩენი გამოიტანა. მაიკლმა 25 წლის ციხეში გაატარა და მოკლეს. ამ მოკლების შემდეგ მათევა ერთადერთი მცირებულოვანი შვილი თანამდებობით მხეცურად მოკლეს. პროცესურატურამ ეჭვი მაიკლზე მიიღო ტანა, ხოლო სასამართლომ მას გამამტყუნებელი განჩენი გამოიტანა. მაიკლმა 25 წლის ციხეში გაატარა და მოკლეს.

ପେଉଳିବାରେ, ମାତ ଶମରିବେ 15 ବିଲୀର କେ
ଦାଶତ୍ରୁଷ୍ଟିସାତ୍ତ୍ଵ, ରନ୍ଧରେଣ୍ଟାତ୍ତ୍ଵ କ୍ଷେତ୍ରାଥ୍
ଦାଶଫିନିବା, ଅଶ୍ରୁହାର ଗନ୍ଧର୍ଭେନ୍. ମିଥ୍ୟ
କି? କେବଳାଶତ୍ରୁଷ୍ଟି ଶାକ୍ତାନିନ୍ଦିବିଶବ୍ଦା
ଗନ୍ଧନ୍ତିକାରେବ୍ରାହ୍ମି କାନିବେ ଜ୍ଞାନି
ରନ୍ଧରା ତେତୁକାନିନି ଏବଂ ତେତରନ୍ଦାମନ୍ତିର
ଦିକ୍ଷା ଦାନାଦା, ଏବଳମିଲି ମିଯୁତିତୀର୍ଥ
ରନ୍ଧର ମାତ ହିସିଲି ଜ୍ଞାନା ମନ୍ଦିରାଳ୍ଲା. ଜ୍ଞାନିମାତି
ଶି ଶାଶତ୍ରୀୟ ପ୍ରକାରର୍ଥମନ୍ଦିରକୁ
ଦେଖିବାରେ ସିଦ୍ଧିଲ୍ଲବ୍ଧିଲା ପ୍ରତିରୋଧିତିର

დება ადამიანების ტანჯვა და ის სულიერი ტკივილი, რომელსაც საზოგადადოებისაგან გარიყება იწვევს. ალბინოსები სოფლებში დაღიან და უხსიან ადამიანებს, რომ მათი კანი ისეთივეა, როგორიც შავენიანების ოლონდ ფერია განსხვავავებული. შეერქებილ ადამიანებს ჯოზეფატ ტომენერი სთხოვს: ჩვენ არა ვართ ესმები. არ მოგველათ".

მარკეფლი რეჟისორის კარიბა
ზოგინის ფილმი კამერა/ქალი“
(2012) ქვეყნის ტრადიციული ღირე-
ბულებებისა და ქალთა უფლებების
ურთიერთმიმართებაზე მოგვითხ-
რობს. განქონწრინებული ხაჯირა,
რომელიც ოჯახს არჩენს, საქორწინო
წვეულებების ოპერატორია, ამიტო-
მაც მას მუშაობა ძირითადად დამე-
უნევს, რაც ქალის ძმასა და დედას არ
მოსწონთ და ხაჯირას ხელახლი და-
ძორწინდება, უნიკალურ ძორწინდება; მხა-

ქორნბიერა უხდათ. ქორნბიერის მხილარი არ ულება მყვეთრად კონტრასტი-რებს ხაჯორასა და მისი მეგობრის, ასევე განჯორნინებული ბოუჩრას ოჯახური ცხოვრებისა და განჯორნინების სირთულეებზე გულახდილ საუბართან. ირანელი რეჟისორის რობერტ მაპრამის ფილმში კიბეებზე ასევე „(2011) მოგვითხობს 9 წლის ასაკში გათხოვილი აქმარის შესახებ, რომელმაც იმისთვის, რომ ქმრისთვის არ ეწყებინებონა, მანამდე მიატოვა სკოლა, სანამ კითხვას ისწავლიდა. მერე კი თავისი თავში მხატვრის ნიჭი აღმოჩინა და ახლა უკვე თავად ბებია მეუღლისაგან თანხმობას ელის, რათა კაცმა მას პარიზში შეიღების მიეროვანი ზებულონისაზე, ამა-

ორგანიზებულ გამოფენაზე გამგზავრების უფლება მისცეს. უკვე ათწლეულებია ისინი ჩხერიმენი და რიგდებიან, მაგრამ პრობლემა არც კონფლიქტით წყდება და არც პატივიბით. ბრიტანულმა რეჟიმისორმა კიმ ლონგინოვმომ, რომელიც მსოფლიოში ქალთა პრობლემების შესახებ გადაღებული ფილმებითაა ცნობილი, ნიუიორკში წარადგინა მისი ახალი ფილმი სალმა“ (2013). 13 წლის სალმა მშობლებმა ერთ თოახში ჩაეტეს, შემდგომი 6 წელი კი გოგონამ ჩარაზულ ოთხ კედელში გაატარა, სადაც გისოსებიანი ფანჯარა სალმას ერთადერთი გარე სამყარო იყო. გოგონა კი ამ დროს ყველასგან უჩუმრად ქაღალდის ნაგლეჯებზე ლექსებს წერდა. ამ ფანჯრიდანაც მხოლოდ ქუჩა ჩანდა. დედა მას გათხოვებას აიძულებდა, მეუღლებ კი წერა აუკრძალა და როცა გაიგო, რომ რაღაც ხერხებით მისი ცოლის ნანარმოებები გამომცემელს ხელში ჩაუვარდა, მან ცოლი 20 წლით სახლში ჩაეტა და ემუქრებოდა, რომ თუ სალმა თავის საქმიანობას კვლავ განაგრძობდა, იგი მას მჟავას სახეზე შეასხამდა. მჟავის შესხმა ინდოეთში ქალის დამახინჯებისა და მოკლის ყველაზე პოპულარული მეთოდია. მაგრამ სალმა ქაღალდის ნაგლეჯებზე წერას მაინც ახერხებდა. მერე კი ინდოეთის ცნობილი პოეტი გახდა. სალმას არაორინალური ცხოვრება და გამძლეობა სხვა ინდოელი ქალებისთვის იშვიათი მაგალითი გახდა. კიმ ლონგინოვს ფილმის რეალური გმირი სალმა, ფაქტობრივად, ახალი თაო-

ბისთვის ერთგვარი როლური მოდელი გახდა, რომელმაც არაერთი რეპრესირებული ქალი იმ იმედით შთააგონა, რომ მათაც შეუძლიათ ტრადიციული ქალის “ყოფის შეცვლა, ამერიკელი რეჟისორის ფრიდა მოკისფილმი ანიტა” (2013) კი მოგვითხრობს სექსუალურ მეძიებლობლობაზე, რომლის მსხვერპლი 20 წლის წინ იურისპრუდენციის ახალგაზრდა პროფესორი ანიტა პილი გახდა. იგი საქვეყნოდ, სენატის იურიდიული კომიტეტის სხდომაზე დაუპროს პირდა მოძალადე მამაკაცს, რომელის კანდიდატურა უზენაესი სასამართლოს თავჯდომარის პოსტზე განიხილებოდა. სექსუალური მეძიებლობის ამ ქეისმა “ამერიკელების საზოგადოებრივი აზრის ააფეთქა და ბიძგი მისცა მთელი ქვეყნის მასტაბით გენდერული დისკრიმინაციის ამ სახეობის არსებობის შესახებ ცხარე დისკუსია დაწყებულიყო. ეგვიპტელი რეჟისორების ჯიშანი ნოუჯამისა და მონა ელდაიეფის ფილმი “რაფეა მზის დედა” (2012) მოგვითხრობს იორდანის უდაბნოში ბედუინელ მომთაბარე ქალზე, რომელსაც ქალიშვილები ჰყავს და რომელსაც სხვა 29 წერა-კითხვის უცოდინარ ქალთან ერთად მზის ენრეკის ინჟინრის უნარ-ჩვევების სასწავლებლად ექვსითვით ინდოეთში უშვებენ. რაფეას ქმარი კი წინააღმდეგია ცოლის ინდოეთში გამგზავრების. ქალმა უნდა აირჩიოს რა გააკეთოს... ის მიდის ინდოეთში და ბრუნდება მზის დედად...“

კამერუნული ფილმი “ასეთად დაბადებული” (2012) ამ ქვეყანაში გეო წყვილების გაუსაძლის მდგომარეობაზე მოგვთხობს; გეო - ოემის ცხოვრებაზე გადაღებული სერბიული კომედია აღლუმი”, რომელიც გვიჩვენებს სერბიში გეო აღლუმისა თვალისატორების დაუსრულებელ პრობლემებზე განახორციელონ თავიანთი სამოქალაქო უფლებები; ამერიკული ფილმი “ახალი შავი” კი მერილენდის შტატში, სადაც 30 პროცენტი აფრო - ამერიკელი, ერთსქესიანთა ქორწინების უფლებებისთვის ბრძოლის ისტორიას გვიყვება; გერმანული ფილმი ბანაკი 14 - ტოტალური კონტროლის ზონა” (2012) კი მოგვითხობს ჩრდილოეთ კორეას ბანაკში დაბადებულ ბიჭზე, სახელად შინი, რომლის მშობლები პოლიტკატიმრები არიან, ბავშვი კი ძალადობისა და სისასტიკის გარემოში იზრდება. შინი ბანაკიდან გარბის, ადამიანის უფლებების ცნობილი დამცველი ხდება, მაგრამ თავისუფლებზე მისი ცხოვრება ისევე რთულია, როგორც ბანაკში. ფილმი მკვლელობის აქტი“ (2012) ინდონეზიაში მოქმედ მკვლელთა გასამხედროებულ დაჯგუფებაზე მოგვითხობს, რომლის კისერზე ერთი მილიონი ადამიანის მკვლელობა, ათასობით ადამიანის წარმება და გაუპატიურება. ფილმი დოკუმენტური მასალის მხატვრულ ექსპერიმენტს წარმოადგენს. ფილმი “დამლუპველი დახმარება” (2012) კი პაიტიზე დამანგრეველი მინისტრის დროს მსოფლიოს მიერ ამ ქვეყნისთვის გაცემული ჰუმანიტარული დახმარების დაგაცემის პრობლემებზე მოგვითხობს. ფილმიდან ვიგდოთ, რომ ამ უზარმაზარი დახმარების ნაწილიც კი ადრესატამდე არ მისულა.

ყველა ამ და სხვა ფილმების უკან, რომელიც კინოფორმულზე აჩვენეს, დგას პიუმან რაითს ვოთჩის” მიერჩატარებული გამოძიებები და კვლევები. ფაქტობრივად, თითოეულ კინოპროდუქტს შეესაბამება ამ ორგანიზაციის ანგარიში ანდა კონკრეტული განცხადება, რომელიც ადამიანის უფლებების კონკრეტულ დარღვევას უკავშირდება. თავის ანგარიშებში Human Rights Watch-ი რუ-

სეიტში ადამიანის უფროდამენტალური უფლებების გათელვასა და საერთა-შორისო ორგანიზაციების უცხო-ელ აგენტებად“ გამოცხადების პოლიტიკას აფიქსირებს; ორგანიზაცია მკაცრად აკონტროლებს ამერიკის სისხლის სამართლის მართლმავრულების ხარვეზებს და ამავე დროს აღნიშნავს იმ პროცესონალების ღვაწლს, რომლებიც ეპრძვან ყველა იმ მანკიერებას, რომელიც აშშ-ის სასამართლოს ჩრდილს აყენებს. ორგანიზაცია ასევე შეზღუდულ შესაძლებლობის მქონეთა უფლებების დარღვევას აფიქსირებს და იბრძვის იმისთვის, რომ მათი უფლებები განათლებასა და ნორმალურ პირობებზე აღიარებულ და მხარდაჭერილი იყოს როგორც სახელმწიფოს, ასე საზოგადოების მხრიდან. ორგანიზაცია ახლო აღმოსავლეთსა და ჩრდილოეთ აფრიკაში ქალთა დისკრიმინაციასა და დასჯის ბრუტალურ მეთოდებს არეპორტებს. 2012 წელს მარკოში 16 წლის გოგონა მამაკაცმა გააუპატიურა, ახლობლები კი მსხვერპლს ამ კაცზე ცოლად გაყოლას აძალებდნენ. გოგონამ თავი მოიკლა. Human Rights Watch -ი ჩატრომ ზემოხსენებული კრიმინალის გამოძიებაში და სახელმწიფოს მოსთხოვა არ დაეშვა შეღავათები “იმ მოძალადების მიმართ, ვინც სექსუალურ ძალადობაში ბრალდებით გასამართლების თავიდან აცილების მიზნით გაუპატიურებულზე ქორნინდება. ორგანიზაცია ასევე მონიტორინგს უწევს ინდოეთის კანონმდებლობის რეფორმას, რომლის თანახმადაც სექსუალური ძალადობა კრიმინალად უწდა იქნეს აღიარებული. 2012 წელს ნიუ დელიში ჯგუფური გაუპატიურების შედეგად 23 წლის ქალი გარდიც ცვალა. ეს გახდა იჯახში ძალადობისა და გაუპატიურების სისხლის სამართლის საქმედ ცნობის საბაბი და ადგილობრივი კანონმდებლობის საერთაშორისო ნორმებთან შესაბამისობის თაობაზე დისკუსიის დაწყების მიზეზიც. კამერუნი ლგბტ თემის მიმართ დამოკიდებულების მხრივ ერთ-ერთ ყველაზე დაუნდობელი ქვეყანაა, სადაც თავი რომ დავანებოთ ამ ადამიანების პატიმრობით თავისუფლების აღვევთას, მათ ანამებენ და ადგოვატის აყვანის უფლებასაც კი არა აძლევენ. ყველაზე იცის, რომ ჩრდილოეთ კორეის გულაგებში ადამიანის გაგზავნა მისთვის სასიკვდილო განაჩენის გამოტანის ტოლფასია. Human Rights Watch -ის ინიციატივით ამჟამად გაერო ქმნის კომიტეტს, რომელიც ჩრდილოეთ კორეაში ამ საკონცენტრაციო ბანაკებში კაცობრიობის ნინააღმდეგ ჩადენილ დანაშაულებს გამოიძიებს.

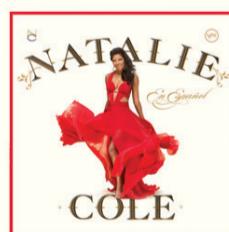
NATALIE

COLE

FRIDAY, NOVEMBER 1
TBILISI CONCERT HALL

EN ESPAÑOL

OUT JUNE 25

 TBC STATUS
Personal Banking

TBILISI
JAZZ
FESTIVAL
28 OCT - 1 NOV 2013

TBILISIJAZZ.COM

 /TBILISIJAZZFESTIVAL

PURCHASE TICKETS AT TBILISI CONCERT HALL'S BOX OFFICE, ONLINE AT WEBSITE BILETEBI.GE. MORE INFO BY PHONE AT 2990599